

Eduskunnan lakivaliokunta
LaV@eduskunta.fi

Asia: HE 204/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle aserikoksia koskevan sääntelyn muuttamiseksi, Lakivaliokunta torstai 13.02.2025 klo 10.00 / HE 204/2024 vp /

Viite: Lausuntopyyntönne 16.1.2025

Suomen riistakeskus kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen lausuntonsa asiakohdassa mainitussa asiassa.

Lausunnolla olevassa hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettaviksi rikoslakia, pakkokeinolakia, rikesakkorikkomuksista annettua lakia, ampuma-aselakia ja järjestyslakia.

Aserikoksia koskeva rikoslain luku ehdotetaan korvattavaksi uudella luvulla, jossa sääntelyä muutettaisiin monin tavoin.

Ampuma-aseen mukana pitäminen yleisellä paikalla tai kulkuneuvossa ilman oikeutta sellaisen aseene hallussapitoon lisättäisiin törkeän ampuma-aserikoksen tekotavaksi. Mainitun rikoksen vähimmäisrangaistus korotettaisiin kahdeksi vuodeksi vankeutta.

Uutena rikoksena säädettäisiin rangaistavaksi ampuma-aseen käsittely vakavan rikoksen tekemistä varten, josta tuomittaisiin enintään neljän vuoden vankeusrangaistus. Ampuma-aseen lainaaminen tai luovuttaminen järjestäytyneelle rikollisryhmälle katsottaisiin jatkossa sellaiseksi rikokseksi. Uuden rikoksen selvittämisessä voitaisiin käyttää telekuuntelua.

Eräitä lähinnä hallinnollisten velvoitteiden rikkomisiksi luonnehdittavia tekotapoja siirrettäisiin ampuma-aserikoksen puolelta lievän ampuma-aserikoksen puolelle. Samalla viimeksi mainittuun rikokseen liitettäisiin vankeusuhka.

Vaarallisen esineen hallussapidon enimmäisrangaistus ehdotetaan korotettavaksi kahdeksi vuodeksi vankeutta ja toisen vakavaan vahingoittamiseen soveltuvan esineen tai aineen hallussapidon enimmäisrangaistus ehdotetaan korotettavaksi yhteen vuoteen vankeutta.

Muita lakeja kuin rikoslakia koskevat lainsäädäntömuutokset olisivat lähinnä teknisluonteisia muutoksia johtuen rangaistussäännöksiin tehtävistä muutoksista.

Tarkoituksena on ollut valmistella tarvittavat nykyisen hallitusohjelman mukaiset lainsäädäntömuutokset aserikoksia koskevaan lainsäädäntöön vakavan ja vaarallisen järjestäytyneen rikollisen toiminnan toimintamahdollisuuksien vähentämiseksi. Muuttunut turvallisuustilanne Euroopassa Venäjän Ukrainaan käynnistämän hyökkäyssodan vuoksi saattaa lisätä entisestään rikollisryhmien aseistautumisen riskiä tulevaisuudessa myös terrorististen tekojen muodossa. Ruotsin esimerkkien mm. katujengien aseistautumisen osalta voidaan myös nähdä edellyttävän varautumista ennakkolta Suomessa vastaaviin tilanteisiin.

Rikoslain 41 luvun 3 §:n Törkeä ampuma-aserikos 4) kohtaan liittyen esitämme ehdotuksen osalta:

Ehdotusta voidaan pitää perusteltuna säännöksen todellinen tarkoitus huomioon ottaen. Haluamme kuitenkin tuoda esille, että ehdotuksen muotoilu, jossa henkilö pitää mukanaan ampuma-asetta

yleisellä paikalla tai kulkuneuvossa ilman oikeutta sellaisen aseiden hallussapitoon, saattaa joissakin tilanteissa vaikuttaa kohtuuttomalta. Esimerkiksi nuoren, alle 15-vuotiaan henkilön ja hänen käyttöönsä tarkoitetun aseiden kuljettaminen holhoojan, isovanhemman tai esim. naapurin, jolla ei oikeutta ko. aseiden tai vastaavan aseiden hallussapitoon, toimesta esim. ampumahiihtotapahtumaan tai -harjoituksiin, ampumaradalle tai metsästystapahtumaan, jossa asetta käytetään ampuma-aselain mukaisesti valvotussa käytössä, saattaisi johtaa epähuomiossa tai tietämättömyydestä johtuen syyllistymiseen lähtökohtaisesti ko. rikokseen, vaikka tarkoituksena on vilpittömästi vain mahdollistaa nuoren harrastus ja harrastuksen edistäminen. Aina ei välttämättä ole kohtuullisin ponnistuksin mahdollista saada nuorelle kuljettajaa, jolla on oikeus ko. aseiden hallussapitoon ja siten kuljettamiseen. Nuoren kannalta on harmillista, jos osallistuminen tapahtumiin tai harrastuksiin vaikeutuu, mikä voi johtaa harrastuksen hiipumiseen ja jopa kokonaan loppumiseen. Sitä ei tietenkään voida pitää toivottavana.

Vastaava tilanne voi olla kuljetettaessa vaikkapa kuolinpesän aseita, joissa voi olla esim. taskuase. Esitämme harkittavan, voitaisiinko säännökseen tai sen perusteluihin lisätä asiaankuuluva maininta tai vaihtoehtoisesti maininta rangaistussäännöksiin siitäkin huolimatta, että ehdotuksen mukaan teon katsominen törkeäksi ampuma-aserikokseksi edellyttäisi sitä, että rikos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä.

Ehdotukseen lievän ampuma-aserikoksen, Rikoslaki 41 luku 4 §, osalta esitämme:

Ehdotusta voidaan pitää perusteltuna nimenomaan eräiden hallinnollisten menettelyiden osalla. Näiden kohdalla vankeusuhun säätäminen vaikuttaa hieman ylimitoitettulta. Käytännössä rangaistukset niistä tulisivat kuitenkin olemaan sakkorangaistuksia suhteellisuusperiaate ja tekojen moitittavuus huomioon ottaen.

Muilta osin hallituksen esityksen ehdotuksia voidaan näkemyksemme mukaan pitää perusteltuina eikä meillä ole niihin huomautettavaa.

Helsingissä, 10. helmikuuta 2025

Jari Pigg
apulaisjohtaja